

KLAGANDEN

Se bilaga

TILLSYNSOBJEKT

Riksbyggen Bostadsrättsföreningen Nils 24

Diarienummer:
IMY-2022-3880

Datum:
2023-12-14

Beslut efter tillsyn enligt dataskyddsförordningen – Riksbyggen Brf Nils 24:s kamerabevakning

Integritetsskyddsmyndighetens beslut

Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) konstaterar att utredningen i ärendet har visat att Riksbyggen Bostadsrättsföreningen Nils 24 (org nr 769626-2927) inte brister i efterlevnaden av artikel 6.1 i dataskyddsförordningen¹ på det sätt som görs gällande i klagomålet.

Ärendet avslutas.

Redogörelse för tillsynsärendet

Bakgrund

IMY har inlett tillsyn mot Riksbyggen Bostadsrättsföreningen Nils 24 (föreningen) i syfte att utreda ett klagomål om att föreningen bedriver otillåten kamerabevakning i flerbostadshus på Drottninggatan 1AE i Malmö.

Klaganden har i huvudsak uppgett följande. Föreningen bedriver kamerabevakning av entréer, postlådor, garage och soprum. Det har inte gått att ta del av den information som samlats in av föreningen.

Föreningen har uppgett att det finns totalt tio kameror monterade i fastigheten; en i garagedfarten, en vid gårdsgrinden, en i var och en av de två soprummen samt en i var och en av de sex entréerna. Kamerorna i entréerna är monterade så att hela entréerna omfattas av bevakningen. För det fall det finns postlådor eller utgång mot innergården inom kamerornas upptagningsområden har dessa ytor emellertid maskerats för att i största möjliga mån skydda de boendes integritet. Kamerorna är placerade så att allmän plats eller de boendes dörrar eller fönster inte kommer med i bild. Det finns en sidoingång som boende kan använda om de inte vill bli föremål för kamerabevakningen.

Postadress:
Box 8114
104 20 Stockholm

Webbplats:
www.imy.se

E-post:
imy@imy.se

Telefon:
08-657 61 00

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning).

Kamerorna togs i drift den 15 oktober 2021. Innan dess hade föreningsstämman vid två tillfällen under år 2021 röstat för att föreningen skulle införskaffa övervakningskameror. I samband med att kamerorna togs i drift skickade styrelsen e-post till samtliga boende med information om hur bevakningen fungerar. Vidare sattes informationsskyltar upp. Kamerorna har varit aktiva sedan dess.

Syftet med bevakningen är att beivra brott, hjälpa polisen att utreda brott, hålla ordning samt öka trivseln för de boende. Bevakningen sker endast med bildinspelning. Någon realtidsbevakning eller avlyssning/upptagning av ljud sker inte. Det inspelade materialet sparas i fem dagar för att boende ska ha möjlighet att rapportera om det har inträffat en incident. Åtkomst till materialet är begränsat till två säkerhetsansvariga i föreningen och lagringen av materialet sker i ett låst utrymme. Materialet som spelats in hämtas enbart vid begången brott eller ordningsstörning för att lämnas över till polis eller utredande myndighet.

Föreningen har fått in flera förfrågningar om att få tillgång till det inspelade materialet från boende. I ett fall var det fråga om en begäran som innebar att föreningen dagligen skulle lämna ut material från de tillfällen då aktuell person kommit med i upptagningen mellan klockan 9 - 21. För att tillmötesgå aktuell begäran skulle föreningen dagligen behövt gå igenom 120 timmar av inspelat material. Föreningen lämnade inte ut det inspelade materialet då den boende inte närmare kunde precisera när hen passerade kamerorna. I ett annat fall fick föreningen vetskap om att den boende som efterfrågat materialet inte längre nyttjade e-postadressen som förfrågan kom från. När föreningen efterfrågade en vidimerad kopia på id-kortet, för att säkerställa att det var rätt person som materialet skulle lämnas till, fick de inget svar och materialet lämnades därför inte ut.

Klaganden har beretts tillfälle att yttra sig över det underlag som föreningen kommit in med och som tillförts tillsynsärendet.

Omfattningen av IMY:s granskning i ärendet

IMY:s granskning i ärendet är avgränsad till frågan om den personuppgiftsbehandling som aktuell kamerabevakningen inneburit, sedan den 15 oktober 2021, har haft laglig grund enligt artikel 6.1 i dataskyddsförordningen. Inom ramen för tillsynen prövas således inte om personuppgiftsbehandlingen uppfyller övriga krav i dataskyddsförordningen och kamerabevakningslagen.

Motivering av beslutet

Vilken lagstiftning gäller för aktuell kamerabevakning?

Kamerabevakning innebär typiskt sett att det sker en personuppgiftsbehandling. Om och i vilken utsträckning det är tillåtet att kamerabevaka regleras i dataskyddsförordningen och kamerabevakningslagen.

Dataskyddsförordningen ska enligt artikel 2.1 tillämpas på behandling av personuppgifter som helt eller delvis företas på automatisk väg. Av artikel 4.1 i dataskyddsförordningen framgår att varje upplysning som avser en identifierad eller identifierbar fysisk person är en personuppgift. Enligt artikel 4.2 avses med behandling en åtgärd eller kombination av åtgärder beträffande personuppgifter, till exempel insamling, registrering, lagring, läsning och radering.

Om en bevakningskamera filmar en identifierbar person, eller någon annan personuppgift, sker en behandling av personuppgifter och reglerna i dataskyddsförordningen måste följas. IMY konstaterar att föreningens bevakningskameror filmar identifierbara personer och att dataskyddsförordningens bestämmelser därmed gäller avseende aktuell personuppgiftsbehandling. IMY bedömer att den kompletterande kamerabevakningslagen också är tillämplig avseende bevakningen, men konstaterar att det inte är fråga om tillståndspliktig bevakning och att bestämmelsen om krav på upplysning inte omfattas av IMY:s tillsyn.

Personuppgiftsansvar

Med personuppgiftsansvarig avses, enligt artikel 4.7 i dataskyddsförordningen, den fysiska eller juridiska person som, ensamt eller tillsammans med andra, bestämmer ändamålen och medlen för behandlingen av personuppgifter. Avgörande för frågan om vem som personuppgiftsansvarig är vem eller vilka som har bestämt *varför* och *hur* behandlingen sker, samt utövar ett inflytande över vilka personuppgifter som samlas in och behandlas, hur länge de lagras och vem som har åtkomst. Bedömningen av vem eller vilka som är personuppgiftsansvarig för viss behandling ska alltid utgå från de faktiska omständigheterna i det specifika fallet.²

Den personuppgiftsansvarige ska identifiera den lagliga grunden i artikel 6 i dataskyddsförordningen *innan* kamerabevakningen inleds, och ansvarar - både gentemot de registrerade och i förhållande till tillsynsmyndigheten - för att principerna om behandling av personuppgifter i artikel 5 i dataskyddsförordningen efterlevs.³ Principen om ansvarsskyldighet i artikel 5.2 i dataskyddsförordningen innebär att den personuppgiftsansvarige måste kunna *visa* att artikel 5.1 följts, vilket innebär att tillämpningen av dataskyddsförordningen ofta behöver dokumenteras.

Är föreningen personuppgiftsansvarig för aktuell kamerabevakning?

Föreningen har uppgett att den är personuppgiftsansvarig för behandlingen av personuppgifter som sker genom aktuell kamerabevakning. IMY anser att detta har stöd i utredningen och bedömer därför att föreningen är personuppgiftsansvarig för den aktuella personuppgiftsbehandlingen i den mening som avses i artikel 4.7 i dataskyddsförordningen.

Har kamerabevakningen haft laglig grund i dataskyddsförordningen?

För att behandling av personuppgifter ska vara laglig krävs att det finns stöd i minst en av de lagliga grunder som anges i artikel 6.1 i dataskyddsförordningen.

Föreningen har uppgett att aktuell kamerabevakning har stöd i den lagliga grund som anges i artikel 6.1 f i dataskyddsförordningen, vilket är den så kallade *intresseavvägningen*. Det finns tre förutsättningar som samtliga måste vara uppfyllda för att kamerabevakningen ska kunna ske med stöd av artikel 6.1 f i dataskyddsförordningen. Den personuppgiftsansvariga måste kunna visa 1) att det finns ett berättigat intresse, 2) att den aktuella behandlingen av personuppgifter är nödvändig för att uppnå det intresset, samt 3) att det berättigade intresset

² EDPB:s riktlinjer 07/2020 angående begreppen personuppgiftsansvarig och personuppgiftsbiträde i GDPR, version 2.0, antagna den 7 juli 2021, 07/2020, punkt 25.

³ Prop. 2017/18:105, s. 47 f.

(bevakningsintresset) vid en avvägning väger tyngre än de registrerades grundläggande fri- och rättigheter (integritetsintresset) på platsen.⁴

Finns det ett berättigat intresse?

För att det intresse som bevakningen avser att skydda ska anses *berättigat* behöver det normalt sett ha stöd i relevant nationell rätt eller i EU-rätten. En bostadsrättsförening som vill skydda bostadsrättsinnehavarnas egendom, hälsa och liv kan anses ha ett sådant berättigat intresse.⁵ Att skydda egendom, hälsa och liv kan utgöra ett berättigat intresse för kamerabevakning, under förutsättning att det är fråga om ett faktiskt intresse och inte ett intresse som är fiktivt eller spekulativt vid tidpunkten för personuppgiftsbehandlingen.⁶ Detta innebär i regel att det måste ha inträffat brott eller andra incidenter som gör att det föreligger ett konkret bevakningsbehov.

Föreningen har angett att syftet med kamerabevakningen är att beivra brott, hjälpa polisen att utreda brott, hålla ordning samt öka trivseln för de boende. Detta med anledning av att föreningen har varit utsatt för 164 incidenter av varierande allvarlighet under perioden april 2020 – juli 2022. IMY bedömer att föreningen har ett berättigat intresse av att bedriva kamerabevakning för att förebygga och utreda brott samt skydda egendom.

Är kamerabevakningen nödvändig för att uppnå det berättigade intresset?

Att den kamerabevakning som bedrivs ska vara *nödvändig* innebär att det berättigade intresset inte rimligen kan skyddas lika effektivt på andra sätt som i mindre utsträckning inkräktar på de registrerades grundläggande fri- och rättigheter. Det ska beaktas om kamerorna har använts på ett sätt som begränsar det intrång i den personliga integriteten som bevakningen innebär utan att för den sakens skull äventyra bevakningens effektivitet, vilket innefattar en bedömning av om det exempelvis är tillräckligt att kamerabevakningen sker begränsat till vissa platser eller tider. Nödvändigheten ska prövas tillsammans med principen om uppgiftsminimering i artikel 5.1 c i dataskyddsförordningen⁷, som innebär att personuppgifter som samlas in ska vara adekvata, relevanta och inte för omfattande i förhållande till de ändamål för vilka de behandlas.

Det framgår av utredningen i ärendet att föreningen vidtog alternativa och mindre integritetskänsliga åtgärder till kamerabevakning innan kamerorna monterades. Föreningen har sett över belysningen och lagat dörrar samt installerat passersystem, men åtgärderna fick inte avsedd effekt. Sedan kamerorna monterades har antalet incidenter i föreningen minskat men inte upphört helt. Detta talar för att bevakningen varit nödvändig för att skydda föreningens och de boendes berättigade intressen.

Det ska även beaktas i prövningen av om bevakningen varit nödvändig om kamerorna har använts på ett sätt som begränsar det intrång i den personliga integriteten som bevakningen innebär utan att för den sakens skull äventyra bevakningens effektivitet.⁸ I förevarande fall har integritetsintrånget begränsats genom de åtgärder som föreningen har vidtagit vad gäller åtkomst till det inspelade materialet. Föreningen har även valt att bedriva bevakningen endast på de platser där man bedömt att bevakningen haft potential att ge störst effekt, vilket är förenligt med principen om

⁴ EU-domstolens dom Rīgas satiksme, C-13/16, EU:C:2017:336, punkt 28.

⁵ EU-domstolens dom TK, C-708/18, EU:C:2019:1064, punkt 42.

⁶ EDPB:s riktlinjer 3/2019 för behandling av personuppgifter genom videoenheter, antagna den 29 januari 2020, punkt 20.

⁷ Dom TK, C-708/18, EU:C:2019:1064, punkt 46-48 och 50.

⁸ Dom TK, C-708/18, EU:C:2019:1064, punkt 50.

uppgiftsminimering. Föreningen har även minimerat uppgiftsinsamlingen genom att maskera de postlådor som finns inom kamerornas upptagningsområde.

IMY bedömer att bevakningen är nödvändig för att skydda föreningens och de boendes berättigade intressen.

Väger bevakningsintresset tyngre än integritetsintresset på platsen?

Att det berättigade intresse som bevakningen avser att skydda (bevakningsintresset) vid en *avvägning* ska väga tyngre än de registrerades grundläggande fri- och rättigheter (integritetsintresset), innebär att den personuppgiftsansvariga måste utvärdera riskerna för intrång i den registrerades rättigheter. Det avgörande kriteriet är intrångets intensitet för den registrerades rättigheter och friheter, som bl.a. kan definieras utifrån informationsinnehållet, omfattningen, antalet berörda registrerade, situationen i fråga och den registrerades faktiska intressen.⁹ Vidare ska hänsyn tas till vilken typ av personuppgiftsbehandling det är fråga om och hur denna konkret går till, varvid det särskilt ska beaktas hur många personer som har tillgång till personuppgifterna och formerna för åtkomst till dessa.¹⁰ Vid avvägningen mellan integritetsintresset och bevakningsintresset ska även beaktas den registrerades rimliga förväntningar vid tidpunkten och i samband med behandlingen av dess personuppgifter.¹¹

Bedömning av integritetsintresset

Avseende integritetsintresset konstaterar IMY följande. All kamerabevakning innebär ett intrång i den enskildes integritet. Europeiska dataskyddsstyrelsen (EDPB) har i riktlinjer, som är vägledande för hur dataskyddsförordningens bestämmelser ska tolkas, uttalat att registrerade inte rimligen bör förvänta sig att bli föremål för bevakning i bostadsområden.¹² IMY anser att kamerabevakning i boendemiljöer som utgångspunkt är mycket känsligt ur integritetssynpunkt. Integritetsintresset varierar dock beroende på området för bevakningen.

Kamerabevakning av entréer, där boende passerar för att ta sig till och från sina bostäder, anses i regel vara känslig. IMY konstaterar att det dock finns en sidodörr som inte är kamerabevakad, som de boende kan använda om de inte vill bli föremål för bevakningen. Föreningen har också vidtagit åtgärder för att minska integritetsintresset genom att digitalt maskera postlådor och dörrar som leder ut och platser där allmänheten kan komma att omfattas av bevakningen. Integritetsintresset försvagas även något av den omständigheten att bevakningen delvis syftar till att skydda de personer som blir föremål för bevakningen. Vid en sammantagen bedömning anser IMY att integritetsintresset i entréerna väger tungt.

Kamerabevakningen i soprum och garage är mindre känslig, eftersom enskilda inte behöver passera dessa utrymmen för att ta sig till sina bostäder, och inte heller uppehåller sig där under längre stunder. Detta innebär att integritetsintresset väger något lättare på dessa platser.

Bedömning av bevakningsintresset

Föreningen har uppgett att bevakningsintresset utgörs av den befintliga problematiken och de incidenter som inträffat i föreningen, den potentiellt avskräckande effekt som bevakningen kan ha på framtida incidenter, den trygghetsskapande funktion som

⁹ EDPB:s riktlinjer 3/2019, punkt 33.

¹⁰ Dom TK, C-708/18, EU:C:2019:1064, punkt 57.

¹¹ Skäl 47 i dataskyddsförordningen och dom TK C-708/18, EU:C:2019:1064, punkt 58.

¹² EDPB:s riktlinjer 3/2019, punkt 37.

bevakningen kan ha för de boende samt den trygghetsundersökning som Malmö stad har gjort, som visar att boende upplever stor otrygghet i det aktuella området. Föreningen har haft problem med att obehöriga tagit sig in i trapphusen, det har förekommit narkotikaförsäljning i entréer, inbrott eller försök till inbrott i källare samt i lägenheter och att otillåtna grovsopor lämnats i soprummen.

Som stöd för sitt intresse av att bedriva bevakning har föreningen fört logg över händelser som inträffat i entréer och soprum och noterat följande: 45 fall av brott i form av stöld, skadegörelse, olaga hot, försök till inbrott och ofredande under perioden april 2020 - juli 2022. 92 fall av brott i form av olaga intrång eller narkotikabrott under perioden maj 2020 - juni 2022. 27 fall av lämnade grovsopor, skadegörelse eller felsorteringar i soprum under perioden september 2021 - juli 2022.

IMY finner mot denna bakgrund att det är utrett att det har skett ett relativt stort antal brott och incidenter i anslutning till fastigheten. Även om föreningen har uppgett att antalet brott i fastigheten har minskat sedan kamerabevakningen inleddes så har det fortfarande inträffat incidenter som i dagsläget motiverar fortsatt kamerabevakning. IMY bedömer mot denna bakgrund att bevakningsintresset väger tungt.

IMY:s sammantagna bedömning - Är bevakningen tillåten?

IMY har bedömt att bevakningsintresset väger tyngre än integritetsintresset ifråga om den kamerabevakning som sker i soprum och garage. Vad avser entréerna konstaterar IMY att både integritetsintresset och bevakningsintresset väger tungt. Mot bakgrund av att det under en längre tid har begåtts relativt många brott i fastigheten, att föreningen begränsat integritetsintrånget genom att använda digital maskering och att det finns en alternativ sidoingång som är obevakad, bedömer IMY att bevakningsintresset emellertid får anses väga något tyngre än integritetsintresset.

IMY konstaterar sammanfattningsvis att utredningen i ärendet visar att föreningen inte brister i efterlevnaden av artikel 6.1 i dataskyddsförordningen.

Detta beslut har fattats av enhetschefen Jenny Bård efter föredragning av juristen Sandra Dyrdak. Vid den slutliga handläggningen av ärendet har även juristen My Lorenius medverkat.

Jenny Bård, 2023-12-14 (Det här är en elektronisk signatur)

Bilagor:

1. Klagandes personuppgifter
2. Information – Kamerabevakning i flerbostadshus

Hur man överklagar

Om ni vill överklaga beslutet ska ni skriva till Integritetsskyddsmyndigheten. Ange i skrivelsen vilket beslut ni överklagar och den ändring som ni begär. Överklagandet ska ha kommit in till Integritetsskyddsmyndigheten senast tre veckor från den dag ni fick del av beslutet. Om överklagandet har kommit in i rätt tid sänder Integritetsskyddsmyndigheten det vidare till Förvaltningsrätten i Stockholm för prövning.

Ni kan e-posta överklagandet till Integritetsskyddsmyndigheten om det inte innehåller några integritetskänsliga personuppgifter eller uppgifter som kan omfattas av sekretess. Myndighetens kontaktuppgifter framgår av beslutets första sida.